

ཁྱུ་ལེས་པ་ཀྱི

ལམ་ལུང་ལེས་ཀྱི་ཁོ་།

མི་ཁྱོད་མི་རིགས་དཔེ་བརྒྱན་ཁང་།

རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་སྒོས་དོ་མཚར་ཅན།

ཤུགས་སྒྲིན་ཉི་དལ་བརྒྱུར།

སི་ཁོན་མི་རིགས་དབེ་སྐྱོན་ཁང་།

1982 ལོར་ཁེང་དུ་བྱུ།

责任编辑：罗 润 苍
周 介 生

大自然的趣闻（藏文版） 许珍妮翻译

四川民族出版社出版 （成都盐道街三号）
四川省新华书店发行 四川新华印刷厂印刷

开本787×1092毫米 1/32 印张 3.75

1982年 8 月第一版 1982年 8 月第一次印刷

印数：1—2,200册

书号：M13140·4 定价：0.28 元

རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་སྒོམ་དོ་མཚར་ཅན།

སེ་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་བསྐྱུན།

སེ་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་གྱི་དཔེ་ཆ་ཁང་གིས་བཀྲམ།

སེ་ཁྲོན་ཞིང་གྱི་པར་འདེབས་བཅོ་གྲུས་པར།

དཔེ་རྒྱུ་ས M13140.4 དཔེ་རིན་: 0.28

པར་རྩ་བརྒྱན་པའི་གསལ་བཤད།

མིའི་རིགས་འཛོམས་གནས་ཕྱིར་མའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཅན་པོ་ནི་.....
ཐངས་ན་རྩོགས་ཐངས་མེད་པའི་ཤེས་ཡིན་གྱི་ནང་མཆོད་ཅིག་ཡིན་.....
ཞིང་། ཏེ་ནས་རྩོམ་ཆར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གསང་བ་མང་པོ་རྟགས་
ལྟ་བུ། རྒྱ་ཆེ་བའི་པོད་རིགས་སྟོན་པ་པོ་དང་། ཁུད་པར་རྩ་ལྟ་བུ་
ལྟ་རྒྱུ་འབྱོར་གྱི་པོད་རིགས་སྟོན་པ་གཉིས་པ་རྩ་མས་ཀྱི་ཤེས་རྒྱ་སྤེལ་.....
ཐངས་ཀྱི་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་གཞི་མཐོང་འདྲན་ཕྱིར་ཆེད། ཏེ་པ་རྒྱུ་
འདི་པར་རྩ་བརྒྱན་པ་ཡིན།

ཏེ་པ་རྒྱུ་འདི་ནི་ཞིན་ཏུ་དཔེ་བརྒྱན་ཁང་གིས་པར་བརྒྱན་བྱས་...
པའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་མོས་རྩོམ་ཆར་ཅན་ཞེས་པའི་དེ་བའི་...
ནང་ནས་གདམས་ཏེ་པོད་ཡིག་རྩ་བརྒྱུ་ནས་པར་བརྒྱན་ཕྱིར་པ་ཞིག་...
ཡིན་ཞིང་། པོད་ཡིག་རྩ་བརྒྱུ་རིང་བཙས་ཐུན་བྱ་ཅན་བརྒྱུ་ཡིན།

དཀར་ཆག

ཆར་རྒྱང་ཁྱད་མཆར་པོ།	(1)
འབྲིལ་རྒྱང་།	(9)
ཆུ་ནི་ང་མཆར་ཅན་གྱི་འབར་རྒྱས་ཤིག་རེད།	(13)
སྤྲུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཆུ།	(18)
ལྷ་ཅི་ཅ་ཆེན་ཡིན་ལྷགས་ཅི་རེད།	(23)
སྤྲུག་གེལ།	(26)
རྩ་མོང་ནི་བྱེ་ཐང་སྤྲུག་གི་ནོར་བུ་རེད།	(29)
རྒྱང་གི་དང་དོམ་གྱི་གསལ་ལྷག་དང་བཅས།	(41)
གཅན་གཟན་གདུམ་པོ་དང་མཉམ་དུ་འཛོལ།	(48)
སྤྲུག་ཆགས་རང་གིས་རང་ལ་སྤྲུག་བཅོས་ཤིས་པ།	(54)
སྤྲུག་ཆགས་ཀྱི་མཁུག་མའི་རུས་པ།	(57)
ཕག་པར་ལྟ་བུ་མི་ནོར་བ་འཛིན་དགོས།	(68)
མི་ལ་གནོད་པ་སྤྲུལ་བའི་བྱི་བ།	(77)

ཁང་བྱུ་སྒྲིང་ས་བཤད་ཅོ་བཤད་བྱེད་པ། (91)

མཚོ་ཐུན་པའི་ཐོག་གི་བྱུ་སྒྲིང་། (101)

ཆར་རྒྱུ་ཁྱད་མཚར་པོ།

རྒྱུ་གྲི་གནས་རབས་སུ་ཡ་མཚན་ཆེ་བའི་“ཁྲི་ཆར་”ཞིག་.....
བབས་པའི་གནས་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་བྱལ་ནས་ཏུར་ལངས་པ་རེད།
ཡི་རྒྱུ་དེ་བ་ཐེར་ཐོག་འགོད་པ་ལྟར་རྒྱུ་རབས་ཏུ་ཏན་ཐན་ཞུའི་ས་
གཅིག་ཡིན་ཏེ་ཞིག་ལ་ཁྲིན་ལུ་ཏུན་(དང་སང་ཏྲ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་.....
ཁྲི་ལྷུང་ལ་ཐེར) རྒྱུ་གྱི་ས་ཁྲུལ་དུ་སྒྲོ་བྱར་དུ་སྒྲིན་ནག་ལང་ཡོང་.....
འཁྲིགས་པ་དང་རྒྱུ་འཛུལ་ལྷུང་མ་ཐག་ཁྲི་ནག་པོ་འཁོར་ཆེན་ཆར་དག་
དང་མཉམ་དུ་ས་གཞི་ཆེན་པོའི་ཐོག་བབས་ནས་གང་བ་རེད།

དོན་དམ་དུ་“ཆར་པ་མཚར་པོ”ནི་“ཁྲི་ཆར་”དེ་ཁོ་ནས་ག་ལ་ཆད།
འཇམ་སྒྲིང་གི་རྒྱུ་ཁབ་ས་སའི་གནས་གཤིས་ཐོ་འགོད་ལ་བལྟས་ན།
“ཉ་ཆར་”དང་། “དུལ་ཆར།” “སྒྲུལ་པ་ཆར།” “མཚོ་
སྒྲིན་ཆར་”སྟེན་སྟེན་གྱི་ཡོངས་པ་ཏུ་ལྟག་ཅུ་ཡོད།

1940 ཡིན་དཔྱར་ཁར། སུའུ་ལེན་རྒྱུ་ཁབ་གྱི་ཀོར་ཅི་ས་
ཁྲུལ་གྱི་སྒྲོང་ཚོ་ཞིག་ཉིན་གཅིག་ཐོག་རྒྱག་པ་དང་ཆར་དག་རྒྱུ་འཛུལ་
ལངས་པའི་སྐབས་སུ་“དུལ་ཏུམ་”འཁོར་ཆེན་ནམ་མཁའ་ནས་མར་.....
རྒྱུང་བ་རེད། ཆར་ཐག་ཆད་ནས་གནས་དུངས་ཡོང་དུས། མཚོ་ས་

ས་ཐོག་ནས་དུས་རབས་པར་མའི་དབུལ་པམ་སྤྱོད་ཐུག་ཁ་གས་ཤིག་རྟེན་
པ་རེད།

1960 ལོའི་ཟླ་བ་3 པའི་ཆེས་1 ཉིན་ལ་ཕྱ་གོ་རྒྱལ་ཁབ་ལྷོ་རྒྱ་དྲུག་
ཀྱི་ཐུའུ་ལུན་ས་ཁུལ་དུ་དན་མ་ཐུབ་པར་ནམ་མཁའ་ནས་སྐལ་པ་གངས་
ལས་འདས་པ་ཞིག་མར་བབས་ཐུང་བ་རེད།

འབབ་ཐངས་ཉི་ཤོ་གེ་1974 ལོའི་ཟླ་བ་གཉིས་པར། ཐུང་
བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཡའོ་སྒྲིང་ཐུང་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་ལ་སྒོ་བྱར་དུ་
རྟ་ལུ་ཞེས་པའི་ཉ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཆར་དྲག་
དང་འདྲེས་ནས་མར་བབས་པ་རེད།

དེ་ལས་ཡ་མཆན་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། ཤིའི་བན་ཡ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
ཤྱང་ཁྱིམ་ཞིག་གི་ཐུ་རྩལ་དུ་“ཆ་ལུ་མའི་ཆར་བ”ཐངས་གཅིག་བབས་
ནས། དེར་སྤྱད་ལུལ་མི་ཆར་དབུལ་སྐར་གང་སྤྱད་མི་དགོས་པར་ཆ་
ལུ་མ་རྟ་ཅང་མང་པོ་རག་པ་རེད།

“ཡ་མཆན་ཆེ་བའི་ཆར་བ”དེ་རིགས་འབབ་པའི་དུས་ཕུ་མི་ནམས་
ཀྱིས་སྐྱག་ནས་ཁ་གདངས་མིག་བབྱད་སྤྱད་བཟུང་བ་དང་། ལབ་སྒྲིང་
སྐ་ཆོགས་ཐུང་བ་རེད། དེ་སྤྱི་ཡོན་ན་བཀས་བཞོད་བརྒྱད་འཛིན་དབང་
ཐུར་གྲལ་རིམ་གྱིས་ཡ་མཆན་ཅན་གྱི་སྤྱང་ལུལ་དེ་གོང་མའི་སྐྱེས་འདས་
དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དར་ཉམས་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱང་ལུལ་དང་ལྷང་དུ་

གྲིལ་ནས་ “ཀྱལ་ཁབ་དང་ཡོང་དུས། བཀྲ་ཤིས་པའི་ལུ་ལྟས་མང་ན།
 ཀྱལ་ཁབ་རྒྱུ་འགྲོ་དུས། ཁ་མ་རྩོ་བའི་ཕྱང་གི་ལངས་ཞེས་ཟེར་བ་
 རེད། དཔེར་ན། ཀྱལ་རབས་དྲུང་ཉན་སྐབས་སུ་“ཁྱེ་ཆར་”དེ་
 བབས་རྒྱུ་། གོང་མས་གཞུང་སྐུལ་ཚུལ་རིག་པ་མང་པོ་སྐུལ་མ་བཟང་
 བས་ཆར་པ་དེ་ནི་ “བརྒྱ་ཕྱིན་ལྟ་ཡིས་ཀྱལ་རབས་དྲུང་ཉན་ཆེན་པོར་བཀྲ་
 ཤིས་གནང་བ་”ཡིན་པ་དང་། གོང་མ་དམ་ཞིང་འཇགས་པས་ལྟ་
 དཔེར་པོར་ཐོབས་ནས་མི་མེར་ནམས་ལ་སྦྱིན་པ་དེ་གནང་བ་རེད་”ཅེས་་་
 གྲོག་ཤིལ་གང་ཐུབ་་་ཅི་ཐུབ་བྱས་པ་རེད།

དོན་དམ་དུ་དེ་ནི་རང་ཕྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྣང་རྒྱལ་ཞིག་རེད། དེང་
 རབས་ཀྱི་གནས་གཤིས་ཆན་རིག་གིས་“ཡ་མཆན་ཆེ་བའི་ཆར་པའི་”
 གསང་བ་དེ་སྤར་ནས་མཐིལ་བརྟོལ་བ་རེད། “ཆར་པ་མཆར་པོ་”དེ་
 དག་ཡོང་རྒྱུ་ནི་“རྒྱང་ལྟགས་ཁྱད་མཆར་”ཀྱིས་བརྟན་པ་རེད། རྒྱང་
 ལྟགས་ཁྱད་མཆར་དེ་རིགས་ལ་དབྱར་དུས་སུ་ང་ཚོས་རྒྱན་དུ་ཐལ་་་་་་
 འགྲིལ་རྒྱང་དམར་དང་། འབྲིལ་རྒྱང་། རྒྱང་འཁྱུང་དག་པོ་སྐགས་
 ལངས་པ་མཐོང་ཡོང་བ་རེད། “དུལ་སྒྲོར་ཆར་པ་”འབབ་ལྟགས་ལ་
 དཔེ་བཞག་ནས་བཤད་ན། གནའ་རབས་སུ་དུལ་སྒྲོར་དྲར་ཁོང་
 བ་སྐས་པ་དང་ཆར་དག་གིས་དྲར་ཁོང་ཁ་ངས་ཀྱི་ས་དོད་སྤང་ནས་་་
 རིམ་བཞིན་དུལ་སྒྲོར་མཆན་ཡོང་བ་རེད། ཆར་དག་རྒྱུ་འབྲིལ་

རྒྱུ་ལྟར་ན་དངུལ་སྒྲིལ་དེ་དག་བར་སྒྲིལ་གྱི་ལས་ལ་དུ་ཡང་བྱིས་ནས་...
 ལེ་དབར་བཅུ་ལྷག་ཁ་གསུམ་གྱི་སར་བསྐྱལ་རྗེས་ཀྱི་ཨ་ཅི་ཞིང་ཆེན་...
 གྱི་ས་ཆ་ཞིག་ལ་རྒྱུ་ལྟར་སྒྲིལ་སྒྲིལ་པ་ལྟར་མ་ཚུངས་པའི་“དངུལ་སྒྲིལ་ཆར་པ”
 ཞིག་བབས་པ་རེད། འབྲིལ་རྒྱུ་གི་ཐོན་ལས་ཀྱི་ཆེ་བས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ས་ཆར་
 མ་གཏོར་བཞིག་བཏང་ནས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་འགའ་འབྲིལ་རྒྱུ་ཆུ་རྒྱུ་དང་ཆུ་པོ་
 ཡོད་སར་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མ་ཐག་དེའི་ནང་གི་ཉ་དང་སྒྲིལ་པ། ཆུ་དང་བཅས་
 པ་མ་ལུས་ནས་མཁའ་ཁྱིལ་ནས་ནང་དུ་བསྐྱལ་ནས་སྒྲིལ་བའི་ཁོ་ཅི་ཁྱིལ་ཆེན་...
 ཐག་རིང་སར་བྱིས་རྗེས་མར་རྒྱུ་ཡོད་དུས་“ཉ་མའི་ཆར་པ”དང་།
 “སྒྲིལ་པའི་ཆར་པ”སྒྲིལ་གྱི་ཆར་པ་མཆར་པོ་བྱུང་བ་རེད།

དེའི་ཐོག་ནས་“ཆར་པ་མཆར་པོ”ཟེར་བ་མཆར་པོ་མིན་ལྟགས་...
 མཐོང་གསལ་རེད། མེ་སྒྲིང་བར་མའི་ཅ་ལས་པེ་ཏེ་རྒྱ་མཆོའི་འབྲུམ་
 རྒྱུ་དུ་དབྱར་ཁའི་དུས་ལྷན་ཏེ་དག་པར་འབྲིལ་རྒྱུ་ལྟར་ནས་མཆོ་ནང་གི་...
 ཉ་ནམས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཐོག་བྱིས་ཡོང་བ་དེ་ལས་ཆེར་ལོ་རེར་“ཉ་མའི་ཆར་པ”
 ཐོངས་རེ་འབབ་རྒྱ་རིག་ཡོང་བར་བརྟེན། ཁོ་ཅིའི་མིག་ལས་དུ་“ཆར་
 པ་མཆར་པོ”དེ་དག་གི་མས་ནས་མཆར་སྒྲིལ་མི་འཆར་རོ།

འབྲིལ་རྒྱུ་ལྟར། ཆ་གཏུག་ཆེ་བའི་དབྱར་དུས་ལྷན་... ཆོས་
 ད་དུང་རྒྱུ་ལྟར་ཁོར་བྱིས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བུས་ནས་གྲོང་ཁྱིལ་ལས་སྒྲིལ་...
 དུ་དེད་རྒྱགས་པ་མཐོང་ཡོང་། “ཐལ་སྒྲིལ་དག་རྒྱུ་”ཟེར་བ་དེའང་

“�ཆར་པ་མཚར་པོ”འབབ་སྐྱེན་རྒྱང་ལྷགས་མཚར་པོ་ཞིག་རེད། ཐལ་
 གྱིལ་དྲག་རྒྱང་དེ་འབྱིལ་རྒྱང་དང་མི་འདྲ་ཞིང་། དེ་ནི་ཆར་སྐྱེན་
 ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་གནས་དྲངས་དུས་ཆ་བའི་མཁའ་རྒྱང་ཡར་འཕུར་
 བ་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། འབྱིལ་རྒྱང་དང་སྐྱར་ན་ཟིལ་ཤུགས་ཏ་ཅང་
 རྒྱང་ན་ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་ཐལ་རྒྱང་དྲག་པོ་སྐད་ཅིག་དུ་ཤུགས་ཀྱིས་
 རྒྱང་ཡང་དུས་ས་ཐོག་གི་དངོས་རྒྱས་བར་སྒྲུང་དུ་བྱིར་ནས་“གནས་.....”
 དྲངས་པའི་ཆར་པ་མཚར་པོ”ཞིག་ལ་གྱུར་བ་རེད། 1890 ལོར་སྐུ་
 ལན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕུ་ཁེ་ལ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྱོང་ཆོ་ཞིག་གི་ནང་“རས་ཆར་”
 མངས་ཤིག་བབ་པའི་ཡང་ཤུགས་ཡང་སྐྱངས་དེ་མི་ཞིག་གིས་འབྲི་འགོད་
 བས་པ་འདྲི་ལྟར། “ཁྱོང་སྒྲིའི་ཉི་འདབས་ཀྱི་སྒྲུང་ཐོག་དུ། མཚམས་
 སྐྱེན་ནས་ནམ་པ་བཟུང་བའི་ཞོགས་པ་ཞིག་ལ། ཞིང་མོ་ནམས་ཀྱིས་གས་
 མ་ར་རྩའི་རས་ཆ་དཀར་བཟོ་བྲ་འཁྱིག་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་དེ་.....”
 གནས་དྲངས་གིང་རྒྱང་འཇམ་པའི་སྐབས་དུག་པའི་ནམ་དུས་ལ་འཁེལ་བ་
 རེད། སྐྱོ་བར་དུ་ཁོམ་སྒྲུང་དུ་ཐལ་རྒྱལ་ལངས་ནས་རྒྱང་ལྷགས་དང་
 མཉམ་དུ་སྒྲུང་ཐང་གི་ཤུགས་སུ་ལྷང་ཡང་བ་རེད། རྒྱང་འཁོར་བརྒྱབ་
 ནས་རས་ཆ་ཤུག་ཤུམ་ཏུ་བཞི་བཅུ་ཅམ་བར་སྒྲུང་མཐོན་པོའི་དབྱིངས་
 ལུ་བྱིར་ནས་ཁྱོ་ཞིང་ནང་དེད་འགྲོ་བ་རེད། ཞིང་མོ་ཆོས་གནས་ཚུལ་
 དེ་མཐོང་འབྲལ་འཕུར་འགྲོ་བའི་རས་ཆ་དེ་རྒྱས་དེད་སྐང་ན་ཡང་།

ཡུན་རིང་མེད་པར་རས་ཆ་མཐོང་ཆུ་མེད་པར་བྱུང་སོང་། འོན་ཀྱང་
 མ་དེ་ཙམ་མཐུང་དེ་རྒྱང་ཕྱགས་དེད་དེ་ཕྱགས་ཕྱིན་པ་རེད། བལ་
 ཆར་མེད་པར་ལུ་ཅམ་ཕྱགས་ཕྱིན་ནས་ནགས་ཆལ་འབྲམ་གྱི་ཁྱོད་མེད་པ་
 ཞིག་ཐུབས་རྒྱུ་ལ། རས་ཆ་ཡུག་ཁ་གས་ཀྱི་ནགས་ཆལ་ཉེ་ཡོགས་ཕྱི་
 རྒྱང་ནས་དེ་གའི་མི་མེར་ཆོས་ཡར་བྱུགས་རྒྱུ་ཁྱོད་དཔོན་གྱི་ཁྱིམ་ནང་
 ཏུ་བསྐྱལ་དེ་དཀོན་མཆོག་གིས་གནང་བའི་གསལ་རས་ལྷ་ཅིས་དེ་བཞི་
 ཅིས་བྱུང་བའི་སྐོར་ཐོས།” ཞེས་འཁོད་འདུག

གོང་གི་“ཆར་པ་མཆར་པོ”རིགས་ཁ་གས་ཡུང་། སྐབས་སྐབས་
 ལྷ་ཆུ་རྒྱན་མང་པོའི་རྒྱན་གྱིས། ཏུ་ཏུ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་“ཆོན་ཁྲ་
 ཅན་གྱི་ཆར་པ”ཟེ། “ཆར་པ་ཁྲག་ཐིགས་ཅན”དང་། “ཆར་པ་
 མེར་པོ།” “ཆར་པ་ནག་པོ”སྟགས་འབབ་ཆུ་ཡོང་བ་རེད།

1608 ལོར། ལྷ་གོ་ལྷལ་ཁབ་གྱི་ཁྱོད་མེད་ཆུང་ཏུ་ཞིག་ལ།
 ཏུ་ལས་པའི་ཁྲག་ཆར་ཐོངས་ཀྱི་བབས་པའི་ཆར་པའི་མདོག་དམར་པོ་
 ལྷལ་དེ་ཁྲག་འདྲ་བ་ལ་བཅའ་རྒྱུང་འདྲ་ཞིང་ཁྲག་རྒྱ་བྱོ་བའི་ཆར་རྒྱང་
 ལྷར་ཡོད་སྟབས། ཁྱོད་མེད་དེ་གང་སར་ཁྲག་དམར་པོའི་ལྷར་གྱི་ཆར་
 ཐིགས་མཐོང་ཆུ་ཡོད་པས་ཆང་མའི་མཐས་མི་བདེ་བ་བརྗེས་སོང་།
 ཞི་བན་ཡ་དང་། དབྱི་ཏུ་ལ། ཏུ་ཏུ་ཀ་སྟགས་ལྷལ་ཁབ་ནང་ལའང་
 “ཁྲག་ཐིགས་ཆར་པ”དེ་རིགས་བབས་སྐད་འདུག དེ་རྒྱུ་ཞིབ་འཇུག་

བྱས་པར་བརྟེན་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་གསལ་བ་རེད། དེའི་ཀྱུ་མཆན་
 ནི་རྒྱང་ས་པ་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་འབྱིར་བས་རེད། ཀྱུ་ཁྱིན་ཆེ་བའི་རྒྱང་ས་
 པ་འབྱིར་མ་ཕྱུར་ཕྱུན་དེ་འབྱིལ་རྒྱང་ལས་ཏེ་ཅང་རིང་ཞིང་ལེ་དཔར་ལ་
 རྟུང་ཕྱག་ཁ་གས་ཀྱི་སར་སླེབས་ཐུབ་པ་རེད། རྒྱ་གོ་རྒྱལ་ཁབ་ནང་
 “ཁྲག་ཐིགས་ཅར་པ”ཕྱུང་བའི་ཀྱུ་མཆན་གཙོ་བོ་ནི་ཏེ་ཞི་དབྱང་ཀྱུ་
 མཆན་ནས་ཕྱུང་བའི་རྒྱང་ས་པ་འབྱིར་མ་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་ལྷི་སླིང་ཕྱང་མའི་
 རྩེ་ཐང་ས་ཁུལ་གྱི་མདྲན་དམར་སྐྱ་དང་ཁམ་ནག་ཅན་གྱི་ས་ཁལ་འཕོར་
 ཆེན་པར་སྐྱང་དུ་བྱིར་ནས་ཅར་ཐིགས་དང་མཉམ་དུ་འབྲེས་རྒྱུ་
 གོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཁའ་དབྱངས་སུ་སླེབས་ནས་མར་འབབ་ཡོང་བའི་ཅར་
 ཐིགས་དེ་ཁྲག་ཆེན་ལྷན་པའི་ཅར་པ་རེད་མོང་བ་རེད།

ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱང་གར་གིང་ཨན་ཡིང་ས་ཁུལ་དུ་ཁྱེ་རེའི་
 རྒྱ་བ་ལྷ་པ་ནས་དྲུག་པའི་བར་དྲག་དུ་“ཅར་པ་མེར་བོ”ཞིག་བབས་ཡོང་
 བ་རེད། དེ་ནི་“རྒྱང་ལྷགས་མཆར་བོ”ཡིས་བརྗོད་པ་ཞིག་མིན་པར།
 གསལ་གིང་མེ་རྟག་ཟེའཕྱུང་བྱེ་མ་འགོས་ནས་ཁ་རྟག་གྱུར་པའི་མཐའ་
 ཡིན། དེའི་ཀྱུ་མཆན་ནི་གསལ་གིང་མེ་རྟག་བྱུང་མདངས་བཞུད་པའི་
 ནས་རྒྱ་འཁོལ་བའི་སྐབས་སུ་ནགས་ཚལ་གྱི་བར་སྐྱང་དུ་རྒྱང་བྱས་བྱིར་
 ཡོང་བའི་མེ་རྟག་ཟེའཕྱུང་བྱེ་མས་གང་ཞིང་དེའི་ཐོག་རྒྱང་ས་པའང་རྒྱ་
 ཐིགས་འབྱར་ནས་མེར་འོད་ཆིམ་ཆིམ་གྱི་ཅར་པ་ཆགས་པ་དེས་ཁང་པ་

དང་ཀྱུ་ལམ། ཞིང་ཁ་སྐྱོན་གྱི་ཆོས་མདྲག་མེད་པོར་གྱུར།

1969 ལོའི་ཨེ་ཤུ་འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་འཆར་བའི་ཉིན་ཁ་སྐྱོན་གྱི་ཆོས་མདྲག་མེད་པོར་གྱུར་གྱི་མཚུ་ས་ཁུལ་དུ་“ཁ་པ་ནག་པོ”འབབ་པའི་གནས་ཚུལ་མཆར་པོ་ཞིག་བྱང་བ་རེད། དང་མོག་ཁ་པ་རང་བབས་པ་དང་། དུས་ཆེན་གྱི་ལྷན་རྒྱུ་ཉིན་ཁ་པ་དེ་ཆར་པ་ཟིམ་ཟིམ་དུ་གྱུར་བ་རེད། རེད་དེ་ཞོགས་པར་མི་མེད་ཆོ་ཡར་ལངས་ནས་ཕྱི་ལོགས་ལ་གཅིག་ལྟ་དུས་ག་ས་གར་གངས་ནག་མིང་མིང་ཞིག་གིས་བཀལ་བ་རེད། ལྷན་ཐུབས་དང་ཐལ་ཐུབས་ལྟར་གྱི་ཁ་པ་འདྲུབ་མེད་པོ་དེས་མིའི་ཀྱན་གོས་ཐམས་ཅད་བཙོག་པ་བཟོས་སང་། ཅུའི་ཉིན་ཁུལ་སའི་སྐྱེས་དངོས་ཀྱི་གཟུགས་གཞི་དང་འཆར་བའི་གོམས་སྤྱོད་པོ་བརྟག་དབྱུང་ལྟེ་གནས་ཀྱི་ཆན་རིག་པ་ཆོས་བརྟག་དབྱུང་བྱེད་སར་སང་ནས། གངས་ཀྱི་ནང་ལ་བཟོ་ལས་ཀྱི་ཚོག་རྩ་བཙོག་དྲིག་འབྱར་བའི་ནང་འབྱུགས་ལྟོད་སྐྱོན་ཕྱི་འཕྲུལ་ཆེན་འབྲེས་ཡོད་པ་ཤེས་པ་རེད། ཚོག་རྩ་བཙོག་དྲིག་ནས་གྲུབ་པའི་“ཆན་ཁའི་ཆར་པ” དེ་དང་རབས་སུ་བཟོ་ལས་དར་བའི་ཀྱན་གྱིས་གཞི་ནས་ཆགས་ཡོང་བའི་“ཆར་པ་མཆར་པོ” ཞིག་རེད།

གོང་ལས་མཐོང་གསལ་ལྟར། ཉིན་ཅ་རེ་ལ་འབྱུང་བའི་ཁྲུངས་རེ་ཡོད། “ཆར་པ་མཆར་པོ”དེ་དངོས་སུ་མཆར་པོ་མིན།

འབྲིལ་རྒྱུད་།

འབྲིལ་རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་ཁམས་ཆེན་པོའི་འག་རིམ་ནས་ཀྱང་ཁྱོན་རྒྱུད་་་་
ཞིང་ཕྱགས་པག་ཆེ་པའི་འབྲིལ་རྒྱུད་མ་ལག་ཏུ་དབྱིབས་ཁྱད་མཆར་པོ་་་་
དང་ཐིལ་ཕྱགས་འབྲན་ཟླ་མེད་པའི་རྒྱུད་དམར་གྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན།
དེ་ཆར་སྤྲོན་གྱི་ཞབས་ར་ནས་ས་གཞི་ཐོག་ཏུ་ཀྱག་ཀྱོག་ཅན་གྱི་འགོ་་་་་
སྤྲོམ་ཞིང་མཆུག་པུ་པའི་སྤྲོན་གྱི་ཀ་པ་ཞིག་དབྱངས་བཞག་པ་དེ་པར་་་་
བཞུས་ན་རྒྱུད་ཆེན་སྣ་གདོང་ལྟར་བར་སྣང་ནས་མར་ལྡམ་མེ་ལྡམ་མེ་་་་
འབྱུང་བ་རེད། “རྒྱུད་ཆེན་སྣ་གདོང་”གར་སླེབས་ན་འཐེན་ཕྱགས་
དང་འཕྱིར་ཕྱགས་ཁྱེན་གྱིས། ས་ཐོག་གི་ས་ཐལ་དང་། རྩ་རྒྱག་
ཆག་ལྷམ། ཐལ་རྒྱལ་སྐགས་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ། ད་དུང་མི་
དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བར་སྣང་དུ་གཟུགས་ནས་ལྗོང་འཕྱོ་བ་རེད།
དེ་ཆུང་ཐོག་ཏུ་སླེབས་ན་ཆུང་ཀ་པ་སྤྲོམ་ཞིང་རིང་པ་ཞིག་ཤིང་གྱིས་ཡར་
བསྐྱངས་ནས་དེའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཆུང་ཐོགས་མ་འཇར་འཇར་ཐོར།
ཡིན་ན་ཡང་སྐར་མ་ཁ་གསལ་ཡོང་ཆར་རྒྱས། ཆུང་ཀ་པ་དེ་མར་འཇར་བ་
དང་ཆབས་ཅིག་དུ་སྤྲོན་གྱིང་དང་། འབྲུལ་འཁོར། ཅིག་པ་སྐགས་
མར་བསྐྱགས་པས་མི་ཆད། མི་ཕྱགས་མས་ཤི་སླེབས་པ་སྐགས་བར་

ཆད་ཆ་བས་ཆེན་བརྩ་པ་རེད། 1925 ལོའི་ཟླ 3 ཆས་ 18 ཉིན་མེ་

མོ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་མཐོང་མ་རྒྱུ་བའི་འཕྲིལ་རྒྱུ་ཞིག་རིང་ཅད་ལྱིའི་ལེ་”

དབང་ལྷན་པུ་ཏུ་གཞི་སྤང་ནས། མི་ཁྲུང་ཏུ་གཞི་པུ་ཏུ་

ཅུ་ལྷ་དགུའི་ཐུག་བཅད་པ་དང་། མི་བྱངས་ཆིག་སྟང་དགུ་བཟུ་བཟུད་

ཐུ་བཀ་པར་མས་སྐྱེན་བཟང་བ་དེ། 1956 ལོ་ཟླ 9 ཚེས 24 ཉིན་

ཏང་ཏེ་ཚང་ཁྱིམ་དུ་འཁྱིལ་ཐུང་ཞིག་ཐུང་ནས། ཐུ་མ་ཁྱིམ་ཉེ་མ་གཉིས་

ཡོད་པའི་སྒྲུབ་པ་ལྟོད་ཆས་གིས་སྒྲུབ་པ་བདེའི་སྒྲོ་ནས་མཐོ་ཆད་ལྱེད་ཀྱི་

[illegible]

མ་འབྲུ་དང་ཉི་ཤེན་མར་ཁུར་ཏེ་མར་དབྱུགས་པ་རྒྱུ། 1956

པའི་ལྷ་ 6 ཚེས 15 ཉིན་གྱི་ཚུ་ཚོད་དྲུག་དང་སྟངས་མ་དང་གཉིས་ནས་དང་།

འཕྲིན་པར་པེ་ཅིན་ལ་མཁུལ་སྒྲུབ་ཐངས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱས་པ་རེད།

1970 ལོའི་ཟླ 5 མཁ 27 ཉིན་སྤྱ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་སྤྱང་ཞབ་རྒྱུང་གི་...

म० अ० क० म० न० प० र० स० त० थ० द० ध० ण० त्वां वृत्तिः प्रथमा अक्षरम्...

མེད་ལ་དུས་གཅིང་པོ་དེའི་ཆུ་ཕྱུགས་ཅན་གྱིས་འཕྲིན་ནས་མཐོ་།

མ་དང་སྒྲིལ་བའི་ཆོས་རྟེན་གཅིག་དང་། མ་དང་སྒྲིལ་བའི་སྤྱད་དང་པུ་ཐུག་ཁྲ་ཕྱེད་

ཡད་པའི་ཆུའི་ཀ་བ་ཞིག་བསྐྱངས་པ་རྟེན། རཁྱིལ་སྐྱང་ལ་ད་དྲུང་།

ཆར་པ་མཆར་པོ་འབྱེལ་ས་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་རེད། ཆད་ལྷན་ཡིག་

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।